

Ja. Ja. Roginszkij 70 éves

1965 májusában töltötte be 70. életévét JAKOV JAKOVLEVICS ROGINSZKIJ professzor, a biológiai tudományok doktora, a szovjet antropológiai iskola egyik alapítója.

1895-ben született Moszkvában, ahol gimnáziumi tanulmányai után az egyetem kémiai tanszékén folytatta képzését. Katonai szolgálatának befejezésével ROGINSZKIJ az embertani tanszéken folytatta tanulmányait, ahol D. N. ANUCSIN tanítványaként kapcsolódott be a kutatásokba; egyidejűleg hallgatója volt a pszichológiai és filozófiai szemesztereknek.

Aspirantúrájának befejezése után a Lomonoszov Egyetem Embertani Kutatóintézetében dolgozott, ahol a II. világháború kezdetéig az etnikai antropológia szektorának vezetője volt. Később, két évtizeden keresztül mint docens, majd 1948-tól professzorként, M. A. GREMJACKIJ mellett a tanszéken a fiatal szakemberek képzésében irányító szerepet töltött be. GREMJACKIJ halála után 1964-től, a Lomonoszov Egyetem Embertani Tanszékének vezetője.

ROGINSZKIJTől fontos tanulmányokat olvashatunk mind az antropogenezis, mind a morfológia, mind az etnikai antropológia témaköréből, azonban különösen sokat foglalkozott négyévtizedes tevékenysége folyamán a *Homo sapiens* kialakulásának, az emberiség őshazájának, az emberfajta keletkezésének, a morfológiai változékonyság, valamint a szervezet sajátosságaira vonatkozó morfofiziológiai és történeti korrelációk törvényszerűségeinek biometriai analízisével.

ROGINSZKIJ számos tanulmányában figyelhető meg az embertani problémák sokoldalú megközelítése, ami összefügg azzal a felfogásával, hogy a vizsgálati eredmények helyes értékelése csak az embertannal határos természet- és humántudományok adatainak felhasználásával lehetséges. Széleskörű szaktekintélyének bizonyítékát láthatjuk abban, hogy tanulmányai nemcsak antropológiai, hanem zoológiai, anatómiai, geográfiai, etnográfiai és filozófiai szakkiadványokban is megjelennek.

Az embertan alapjai című, M. G. LEVINnel együtt írott (1955, 1963) tankönyvében összefoglalóan megtalálhatók ROGINSZKIJnek az antropológiai és rasszgenézisre vonatkozó, valamint a rasszizmussal szembeni összes fontosabb eredményei, bizonyításai.

Az emberfajta problematikájának biológiai aspektusait tárgyaló moszkvai UNESCO-konferencia munkájában, 1964 augusztusában ROGINSZKIJ is részt vett.

Az egyes szakproblémák kérdéstörténetének ismeretében kétségtelen, hogy a szovjet antropológiai iskolán belül a Homo sapiens kialakulására vonatkozó kutatások vezető egyénisége ROCINSZKIJ, akihez ugyanakkor, a nevezett témában, nemzetközi viszonylatban, H. V. VALLOIS professzor mellett, szintén a legintenzívebb vizsgálatok fűződnek. Külön figyelmet érdemel, hogy a szovjet antropológusok az emberszármazásban elért eredményeivel összefüggésben ROCINSZKIJT a darwinizmus továbbfejlesztőjeként tisztelik.

Alkotói sikereiben gazdag, hosszú életet kívánunk ROCINSZKIJ professzornak. — Ad Multos Annos!

DR. TÓTH TIBOR